

Dosarul nr. 2ra-633/2021

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. E. Badan-Melnic)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Muruianu, A. Malii, I. Dutca)

ÎNCHEIERE

16 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Ala Godzin, reprezentat de avocatul Valentina Moruz,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ala Godzin, reprezentată de avocatul Valentina Moruz împotriva lui Gheorghe Ioniță, intervenient accesoriu notarul Diana Șipitco cu privire la declararea nulității actului juridic,

împotriva deciziei din 08 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Gheorghe Ioniță, reprezentat de avocatul Danu Dogotari, a fost casată hotărârea din 09 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a fost emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 22 iulie 2016 Ala Godzin, reprezentată de avocatul Valentina Moruz, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Gheorghe Ioniță, intervenient accesoriu notarul Diana Șipitco cu privire la declararea nulității actului juridic.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 10 noiembrie 2015 între Ala Godzin și Gheorghe Ioniță a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 2113, prin care Ala Godzin ar fi înstrăinat bunurile imobile amplasate xxxxxx (teren pentru construcții), numărul cadastral xxxxxx (casă de locuit) și numărul cadastral xxxxxx (construcție accesorie).

A susținut că, în realitate nu a avut intenția de a înstrăina casa de locuit, anexele auxiliare și lotul de teren pentru construcții, pe care le posedă și dispune de ele cu titlu de proprietate și că nu a primit sume de bani de la Gheorghe Ioniță în baza contractului nominalizat supra.

A menționat că, contractul nr. 2113 a fost încheiat prin dol, în mod fictiv, cu intenția de a ascunde un alt act juridic și este afectat de eroare, iar în acest sens a specificat faptul că, în luna octombrie anul 2015, i-a fost propus de către o persoană terță pe nume Veronica Miron, deschiderea unei afaceri profitabile în compania internațională „QNet”, dar pentru începerea activității în această companie, urma să achite inițial suma de 2000 de dolari, ulterior din suma investită urma să primească dividende lunare.

A relatat că, a comunicat reprezentanților companiei că nu dispune de o asemenea sumă de bani, însă la scurt timp a fost invitată de Veronica Miron la o discuție, în cadrul căreia aceasta i-a comunicat că a găsit o persoană care este de acord să-i împrumute suma necesară pentru deschiderea afacerii, iar pentru acordarea împrumutului se solicită 10% lunare recompensă și întru garantarea restituirii împrumutului se solicita gajarea unui bun imobil.

A susținut că, la începutul lunii noiembrie 2015, împreună cu Veronica Miron s-au întâlnit cu persoana care urma să-i acorde împrumutul pentru deschiderea afacerii și înregistrarea în compania „QNet” și această persoană era Gheorghe Ioniță împreună cu Andrei Ioniță, care din spusele Veronicăi Miron, ultimii erau frați și au fost recomandați pentru a acorda împrumutul de șeful companiei „QNet”, Denis Untilă.

A relevat că, în urma negocierilor purtate cu frații Ioniță, ultimii i-au comunicat că au posibilitatea de a acorda un împrumut financiar, numai că la început doresc să vadă bunul imobil care va asigura restituirea împrumutului și după ce reclamanta a prezentat potențialilor creditori casa de locuit, care urma a fi pusă în gaj întru asigurarea restituirii împrumutului, potențialii creditori i-au comunicat că ar fi posibil să-i acorde o sumă de bani mai mare pentru gajul oferit, sumă ce ar fi suficientă pentru deschiderea afacerii în compania vizată mai sus, nu doar pentru o persoană dar și pentru fiul reclamantei Octavian Godzin și logodnica acestuia Rotaru Ana, or, astfel veniturile obținute de la investirea banilor în companie se vor tripla.

A afirmat că, în asemenea circumstanțe, fiind indusă în eroare, influențată cu rea-credință și căzând pradă a unei escrocherii bine organizate, a acceptat să împrumute suma de 8000 de euro de la frații Ioniță, pentru a deschide conturi în compania „QNet” pentru trei persoane – Ala Godzin, Octavian Godzin și Rotaru Ana.

A indicat că, la 10 noiembrie 2015, împreună cu Gheorghe Ioniță s-au deplasat la notarul public Diana Șipitco pentru a întocmirea contractului de gaj asupra casei, însă când au ajuns la notar, reclamantei i-a fost prezentat pentru semnare contractul de vânzare-cumpărare a casei de locuit.

A invocat că, la întrebarea reclamantei de ce s-a întocmit contractul de vânzare-cumpărare și nu contract de gaj Gheorghe Ioniță a motivat că acesta și este contract de gaj, iar dacă dînsa refuză să-l semneze pîrîtul nu îi va acorda împrumutul.

A susținut că, notarul public a trecut sub tăcere și nu i-a adus la cunoștință consecințele încheierii contractului de vânzare-cumpărare, circumstanțe pe care, dacă le-ar fi cunoscut la acel moment, dînsa nu ar fi semnat acel act juridic.

A notat că, dimpotrivă, notarul i-ar fi comunicat faptul că Gheorghe Ioniță nu va avea posibilitatea de înregistrare a dreptului de proprietate la organul cadastral fără acordul reclamantei în formă scrisă.

A remarcat că, fiind influențată și indusă în eroare, a semnat contractul de vânzare-cumpărare, iar după semnarea contractului menționat, Gheorghe Ioniță i-a transmis suma de 8000 de euro, cu titlu de împrumut.

A menționat că, potrivit înțelegerii dintre părți, dînsa urma să achite creditorului Gheorghe Ioniță dobânda pentru împrumutul acordat în sumă de 400 de euro lunar, până la data de 10 a fiecărei luni.

A indicat că, în aceeași zi la 10 noiembrie 2015 a plecat cu banii împrumutați la compania „Q Net” situată în mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun nr. 49 și a depus banii pentru a iniția afacerea în compania vizată și că în momentul depunerii banilor în biroul companiei se aflau mai multe persoane, colaboratori ai companiei respective.

A susținut că, la data de 10 decembrie 2015, conform înțelegerii dintre Ala Godzin și Gheorghe Ioniță, reclamanta i-a transmis 400 de euro cu titlu de dobândă pentru împrumutul acordat.

A afirmat că, ulterior, la data de 10 ianuarie 2016, pîrîtul a telefonat-o pentru a-i cere dobânda convenită pentru împrumut, însă dînsa i-a comunicat că nu are posibilitatea să achite dobânda lunară, la care pârâtul i-a propus să evalueze casa de locuit pentru a fi înstrăinată și pentru restituirea împrumutului.

A invocat că pârâtul s-a prezentat la fața locului cu un specialist evaluator, iar în urma evaluării bunului, pârâtul a anunțat-o că locuința ei nu avea nicio valoare la acel moment și poate să-i propună în schimb un apartament cu o odaie ori o locuință mică în Hîncești.

A relatat că, analizând toate evenimentele petrecute a realizat că a fost înșelată de către colaboratorii companiei „QNet” și de către Gheorghe Ioniță care, prin înșelăciune și abuz de încredere, printr-un comportament dolosiv și viclean a deposedat-o de bunurile imobile și de sumele de bani.

A menționat că, la 14 mai 2016 a depus o sesizare la Procuratura Generală pentru a fi pornită urmărirea penală în privința persoanelor vinovate de comiterea infracțiunii de escrocherie și tragerea la răspundere penală a acestora și prin ordonanța din 31 martie 2016 a fost începută urmărirea penală în baza art. 190 alin.(5) Cod penal, în baza plîngerii victimei Alei Godzin, fiind recunoscută în calitate de parte vătămată.

A susținut că, contractul de vânzare-cumpărare urmează a fi declarat nul, deoarece nu a avut intenția de a vinde casa de locuit, nu a primit plăți indicate în contract, după semnarea contractului, ea a continuat să locuiască în propria casă, fapt ce poate fi confirmat de vecini, și a achitat serviciile comunale.

În drept, Ala Godzin și-a întemeiat pretențiile în baza prevederilor art. 11, 217, 221, 227, 228 Codul civil și a solicitat declararea nulității absolute a contractului de vânzare-cumpărare nr. 2113 din 10 noiembrie 2015, încheiat între Ala Godzin și Gheorghe Ioniță privind înstrăinarea bunurilor imobile cu numerele cadastrale xxxxx ce constituie teren pentru construcții, numărul xxxxxx ce constituie casă de locuit și numărul xxxxxx ce constituie construcție accesorie, aducerea părților în poziția inițială și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 09 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă acțiunea depusă Ala Godzin a fost declarat nul contractul de vânzare-cumpărare nr. 2113 din 10 noiembrie 2015, încheiat între Ala Godzin (vanzător), pe de o parte, și Ioniță Gheorghe (cumpărător), pe de altă parte, prin care a fost înstrăinat bunul imobil care constă din terenul pentru construcții cu suprafața de 0,06 ha, cu numărul cadastral xxxxx, casa de locuit individuală cu suprafața totală de 114,5 m.p., cu numărul cadastral xxxxxx și construcție accesorie cu suprafața de 8,3 m.p., numărul cadastral xxxxx, situat în mun. xxxxxx. A fost pus în sarcina Agenției Servicii Publice a Republicii Moldova radierea înregistrărilor făcute în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 2113 din 10 noiembrie 2015 în Registrul de

stat al bunurilor imobile, în privința bunului imobil care constă din terenul pentru construcții cu suprafața de 0,06 ha, cu numărul cadastral xxxxx, casa de locuit individuală cu suprafața totală de 114,5 m.p., cu numărul cadastral xxxxxx și construcție accesorie cu suprafața de 8,3 mp, numărul cadastral xxxxxx, situat în mun. xxxxxx. A fost încasat de la Gheorghe Ioniță în beneficiul statului suma de 18778,86 de lei cu titlu de taxă de stat. A fost respinsă ca neîntemeiată cererea Alei Godzin privind încasarea cheltuielilor de judecată (f.d.179, 185-190, vol. I).

La 12 noiembrie 2018 Gheorghe Ioniță, reprezentat de avocatul Danu Dogotari, a declarat apel nemotivată, iar la 05 aprilie 2019 a depus apel motivat împotriva hotărârii din 09 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii (f.d.182, 204-213 vol. I).

Prin decizia din 08 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Gheorghe Ioniță, reprezentat de avocatul Danu Dogotari, a fost casată hotărârea primei instanțe și a fost emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii.

În susținerea soluției sale instanța de apel s-a bazat pe prevederile art. 6, 9, 19, 20, 195, 196, 199, 200, 206, 207, 208, 210, 211, 212, 213, 214, 216, 217, 219, 220, 221, 224, 228, 454, 455, 468, 513, 666, 753, 756, 757, 760, 867, 871 din Codul civil, în redacția Legii de până la 01 martie 2019, art. 2, 3, 29, 41, 43, 50, 51 din Legea nr. 1453 din 08 noiembrie 2002 cu privire la notariat, în redacția în vigoare la 10 noiembrie 2015, art. 28, 29 din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543-XIII din 25 februarie 1998 și a concluzionat că argumentele primei instanțe cu privire la admiterea acțiunii sunt greșite, or fiecare din ele, privite separat și în cumulul lor, nu justifică nulitatea contractului de vânzare-cumpărare a imobilului.

La 12 ianuarie 2021 Ala Godzin, reprezentată de avocatul Valentina Moruz a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece la examinarea prezentului litigiu a interpretat în mod eronat normele de drept material, ceea ce a dus la pronunțarea unei soluții greșite asupra cazului dedus judecătii.

A susținut că, a fost influențată și dusă în eroare, a semnat contractul de vânzare-cumpărare, deși a fost discutată încheierea unui contract de gaj. După semnarea contractului de vânzare-cumpărare intimatul i-a transmis suma de bani cu titlu de împrumut, pe care a depus-o la compania „QNet”.

Totodată, a menționat că i-a fost eliberată o copie legalizată notarial a contractului de vânzare-cumpărare nr. 2113, însă pârâtul a prezentat la referință o copie a contractului, a cărui conținut diferă de copia legalizată de notar, anume copia eliberată ei nu conține careva semnături ale părților, pe când în originalul contractului sunt înscrisuri suplimentare. Aceste circumstanțe la fel duc la nulitatea contractului, dat fiind faptul că actul juridic contravine legii în virtutea art. 217 Codul civil. Asupra acestui aspect, instanța de apel a evitat să se expună și nu a dat careva apreciere acestei circumstanțe.

A realizat reclamanta că a fost înșelată de către reprezentanții companiei „QNet” și de către Gheorghe Ioniță care prin înșelăciune și abuz de încredere, printr-un comportament dolosiv și viclean au deposedat-o pe reclamanta de bunurile

imobile și de sumele de bani, în acest sens reclamanta Ala Godzin la 14 martie 2016 a depus o plângere la Procuratura Generală a RM pentru a fi pornită urmărirea penală în privința persoanei vinovate și tragerea la răspundere penală a acestora.

A invocat că nu a avut nicicând intenția de a înstrăina casa de locuit, nu și-a manifestat consimțământul la înstrăinarea bunului imobil. La fel, s-a demonstrat că reclamanta nu a plasat nicicând careva anunț publicitar cu privire la înstrăinarea imobilului, nu a părăsit niciodată casa de locuit, a achitat toate serviciile comunale și necomunale, impozitul pe imobil. Iar pârâtul nicicând nu a manifestat intenția de a procura casa de locuit ce aparține reclamantei, nu a plasat careva anunț publicitar cu privire la intenția de a procura o locuință și nici nu s-a instalat în acea casă după încheierea contractului de vânzare-cumpărare.

Astfel, manifestarea de voință trebuie să fie îndreptată în vederea producerii efectelor juridice. Intenția de a produce efecte juridice este un element necesar al actului juridic, care în virtutea art. 666 Codul civil se reflectă și asupra contractului de vânzare-cumpărare. Pe când din acțiunile reclamantei este certă intenția de a încheia un contract de împrumut de la pârât a cărei restituire a asigurat-o prin gajul imobilului, ceea ce prin prisma art. 221 Codul civil atrage nulitatea absolută a actului juridic.

A remarcat că prevederile art. 199 Codul civil, potrivit căruia consimțământul este manifestarea exteriorizată de voință a persoanei de a încheia un act juridic, iar consimțământul este valabil dacă provine de la o persoană cu discernământ, este exprimat cu intenția de a produce efecte juridice și nu este viciat. La caz, consimțământul a fost viciat prin faptul că părțile actului juridic, la momentul încheierii acestuia nu a avut intenția că acest act juridic să producă efecte juridice, Respectiv, vânzătorul nu a predat bunul imobil către cumpărător, iar cumpărătorul nu a achitat vânzătorului suma indicată în contract.

Însă, instanța de apel în decizia recurată a respins acțiunea, invocând că reclamanta la momentul încheierii actului juridic avea capacitatea deplină de exercițiu, nu suferea de careva boli mintale, avea discernământ și își dirija acțiunile sale, nu a contestat faptul că actul juridic a fost semnat de către părțile contractante. În acest sens, se creează impresia că instanța de apel a fost absentă de la examinarea cauzei, or reclamanta nu contestă actul juridic în baza art. 222 Codul civil și 225 Codul civil. În acest sens a constatat că instanța de apel a aplicat prevederile legale care nu trebuiau să fie aplicate.

A invocat că circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii nu au fost contestate și elucidate pe deplin de către instanța inferioară, la fel concluziile instanței de apel, expuse în decizia contestată sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, iar normele de drept material au fost încălcate și aplicate eronat.

Prin notificarea din 16 martie 2021, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC a expediat intimașilor copia recursului și i-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

La 08 aprilie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Gheorghe Ioniță, reprezentat de avocatul Danu Dogotari, a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă că decizia Curții de Apel Chișinău din 08 octombrie 2020 a fost expediată părților la 13 octombrie 2020 (f.d. 205, vol. III), însă, la actele cauzei lipsesc probe prin care s-ar confirmat recepționarea acesteia de către recurent.

Astfel, recursul declarat la 12 ianuarie 2021, prin intermediul oficiului poștal, de către Ala Godzin, reprezentată de avocatul Valentina Moruz, este în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ala Godzin, reprezentată de avocatul Valentina Moruz nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, în sensul dat, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza

Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Asito vs Republica Moldova, 10 iulie 2010, Meyer vs Germania, 22 martie 2016), însă motivele recursului, invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, care au fost apreciate corespunzător.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ala Godzin, reprezentată de avocatul Valentina Moruz ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Ala Godzin, reprezentată de avocatul Valentina Moruz, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru